



Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 01.04.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

22 Mart 2026 Dünya Su Günü vesilesiyle Batman Çevre Gönüllüleri Derneği ve Batman Çevre Platformu tarafından kamuoyuna sunulan bilimsel raporlar, Dicle Havzası ve Batman su kaynaklarının geri dönüşü imkânsız bir ekolojik çöküşün eşiğinde olduğunu belgelemektedir. Türkiye'nin kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarının 1.300 m³ seviyesine gerileyerek "su stresi yaşayan ülkeler" kategorisine girdiği bu kritik dönemde, bölgenin yaşam damarları olan Silvan ve Dibni Barajları, havza içerisinde yürütülen kontrolsüz madencilik faaliyetlerinin yarattığı ağır metal kışatması altındadır.

DSİ 10. Bölge Müdürlüğü'nün resmi yazışmalarına da yansıyan bilimsel veriler, maden arama süreçlerinde kullanılan siyanür ve açığa çıkan arsenik gibi toksik elementlerin, yer altı su tablolarına ve baraj göl aynalarına sızma riskinin "ciddi" boyuta ulaştığını teyit etmektedir. Diyarbakır ve Batman illerinin gelecekteki yegâne içme suyu kaynakları olarak planlanan bu havzalarda madencilik faaliyetlerine izin verilmesi, milyonlarca vatandaşın sağlıklı suya erişim hakkının açıkça ihlalidir. Ağır metallerle kirlenmiş bir su kaynağının geleneksel arıtma yöntemleriyle temizlenemeyeceği gerçeği, bölgeyi kitlesel bir halk sağlığı kriziyle karşı karşıya bırakmaktadır.

Öte yandan, Dicle Havzası'ndaki kentsel ve endüstriyel atık suların, ileri biyolojik ve kimyasal arıtma süreçlerinden geçirilmeden Ilısu Veysel Eroğlu Barajı'na deşarj edilmesi, bu devasa su kütlesini adeta bir "atık depolama çukuruna" dönüştürmüştür. Baraj gölündeki su



Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

kalitesinin düşmesi, sadece su ekosistemini tahrip etmekle kalmamakta, aynı zamanda tarımsal sulamada kullanılan suyun niteliğini bozarak gıda güvenliğini de tehdit etmektedir. Plansız kentleşme, petrol türevli atıklar, vahşi tarımsal sulama ve denetimsiz oto yıkama tesislerinden sızan kimyasallar, Batman'ın su kaynaklarını fiziksel, kimyasal ve biyolojik bir abluka altına almıştır.

Sonuç olarak; suyun sadece bir "kaynak" değil, yaşamın sürdürülebilirliği için "vazgeçilmez bir varlık" olduğu gerçeğinden hareketle, Batman ve çevresindeki su havzalarının mutlak koruma alanı ilan edilmesi anayasal bir zorunluluktur. İklim krizinin etkilerinin "susuzluk" olarak kapımıza dayandığı 2026 baharında, bilim insanlarının, yerel çevre örgütlerinin ve kamu kurumlarının resmi uyarılarına rağmen somut önlem alınmaması, sadece bugünü değil, bölgenin geleceğini de feda etmek anlamına gelmektedir. Bu gerekçe ile Dicle Havzası'ndaki kirlilik kaynaklarının kurutulması ve baraj havzalarındaki çevresel risklerin ivedilikle durdurulması hayati önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Batman Çevre Gönüllüleri Derneği'nin 22 Mart 2026 tarihli raporunda belirtilen Silvan ve Dibni Baraj havzalarındaki maden arama ve işletme faaliyetleri, içme suyu havzası koruma yönetmeliklerine uygun mudur?
2. DSİ 10. Bölge Müdürlüğü'nün resmi yazışmalarında "ciddi bir kimyasal kirlilik riski" olarak tanımlanan ağır metal sızıntılarına karşı, Bakanlığınızın bu maden ruhsatlarının iptali veya askıya alınması yönünde bir girişimi bulunmakta mıdır?
3. Türkiye'nin kişi başına düşen yıllık 1.300 m³ su miktarı ile "su stresi" yaşadığı gerçeği karşısında; Batman ve Diyarbakır illerinin 50 yıllık içme suyu ihtiyacını karşılaması planlanan bu barajların, henüz işletmeye alınmadan "toksik atık sahası" haline gelmesini önleyecek "Mutlak Koruma Alanı" ilanı ne zaman tamamlanacaktır?
4. Batman ve çevresinde özellikle kaçak tarımsal sulama amacıyla yeraltı sularının kontrolsüzce çekilmesinin, bölgedeki hidrolojik dengeyi nasıl etkilediği araştırılmış mıdır?



Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

5. Silvan Barajı tamamlandığında, su iletim hatlarında %40'lara varan kayıplara neden olan "açık kanal" sistemi yerine, su tasarrufu sağlayan "Basınçlı Kapalı Boru" sistemine tam geçiş yapılacak mıdır?
6. Ilısu Veysel Eroğlu Barajı'ndaki su kalitesinin düşmesi sonucu, havzada endemik olan balık türleri ve diğer su canlılarındaki popülasyon azalışı takip edilmekte midir?
7. Baraj gölünde ötrofikasyona (aşırı alg çoğalması) neden olan azot/fosfor yükünü azaltmak için tarımsal drenaj sularının arıtılmasına yönelik bir projeniz mevcut mudur?
8. Maden sızıntısı veya endüstriyel kaza durumunda, baraj sularının kirlenmesini anlık olarak tespit edip şehir şebekesine giden suyu kesecek "Online Su Kalite İzleme İstasyonları" Silvan ve Dibni baraj girişlerinde aktif hale getirilmiş midir?